

erőkhöz szóló napiparancsával folytatódott. Felszólította a katonákat, hogy maradjanak hűek esküjükhöz, és hajtsák végre utasításait, „amitől a nemzet életben maradása függ”²⁰. A kora délután folyamán azonban a rejtjeles parancsot, melyet Vörösnek kellett volna a fronton lévő seregek parancsnokaihoz küldenie, egy másikkal helyettesítették. Vörös nevében és beleegyezésével az új parancs úgy szólt, hogy a kormányzó proklamációja, ahogyan kibocsátották, nem vonatkozik a csapatokra, és rövidesen különleges utasításokat kapnak arra vonatkozólag, mit tegyenek. Addig folytassák a harcot.²¹ Később a délután folyamán, amikor az adóállomást német segítséggel nyilas elemek foglalták el, többször beolvasták Vörösnek a harc folytatására vonatkozó új parancsait egy felhívással együtt, mely Budapestre szólította Beregfy Károly nyilasbarát tábormokot.²²

Az éter hullámaait aznap délután betöltő ellentmondásos hírek és utasítások megzavarták és tanácstalanná tették a fegyveres erőket és a polgári lakosságot. Mivel a lojális hadseregpáncsnokok és az ellenállás vezetői három nappal későbbre várták a „nulla órát”, nem voltak felkészülve a határozott cselekvésre. A munkások, mint általában a tömegek, passzívak maradtak, és rádiókészülékeiken csüggték abban a reményben, hogy a helyzetet majd megmagyarázzák nekik. Mint március 19-én, a megszállás idején, az embereken egyfajta kollektív tehetetlenség lett úrrá, mely keveredett a küszöbönálló változásoktól való, a sokéves kommunistaellenes és zsidóellenes propaganda által táplált félelemmel. A passzivitást elmélyítette, hogy vasárnap lévén, az üzemek zárva maradtak.

Az egyetlen látható örömnnyilvánítás, akármilyen rövid életű volt is, a zsidó közösségtől és néhány hagyományosan Horthy-ellenes és nyilasellenes elemtől származott. Egyes zsidók letépték sárga csillagjukat, és mámoros örömmel hagyták el a csillagos házakat. A zsidó munkaszolgálatos-alakulatok sok tagja levette sárga karszalagját, és eldobta lapátját és csákányát. Késő délutánra azonban örömuiket sötét balsejtelem váltotta fel. Midőn Vörös parancsa nyomán a fegyveres erők, a csendőrség és a rendőrség túlnyomó többsége azok oldalán állt, akik „a harc folytatását” hirdették „a bolsevizmus ellen”, a zsidók kezdtek rádöbbenni, hogy örömuik korai volt. Nem a szabadulásuk órája ütött, hanem a háború egyik leg-szörnyűbb szakaszának a küszöbére értek.

Miután elvesztették az ellenőrzést a hatalmi eszközök felett és a nyilasok szilárdan tartották a rádióállomást, Horthy és a köré csoportosuló politikai-katonai személyiségek készek voltak elismerni, hogy a játszmát elvesztették, és a radikális jobboldal hatalomátvétele befejezett tényvé vált. Ezért igyekeztek „főlsleges vérontás nélkül” átadni a hatalmat. Ami azt illeti, Szálasi és előre összeállított kormánya – az egyetlen, amely még élvezte a németek bizalmát – türelmetlenül várt az SS védelme alatt, hogy